

Na osnovu člana 10. Odluke o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/20) i člana 26. Statuta LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo, direktor LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo donosi

ODLUKU

o privremenim mjerama za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" za klijente LOK mikrokreditne fondacije Sarajevo u Federaciji Bosne i Hercegovine

Član 1.

Ovom odlukom utvrđuju se privremene mjere koje provodi LOK mikrokreditna fondacija Sarajevo (u daljem tekstu: LOK MKF) sa ciljem oporavka privrede od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom zarazne bolesti "COVID-19" (u daljem tekstu: pandemija) i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora za klijente LOK MKF na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBiH), a koje se odnose na odobravanje olakšica klijentima koji su pogođeni negativnim efektima pandemije, te posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom koja LOK MKF može primjenjivati u slučaju kada odobri posebne mjere klijentu.

LOK MKF odobrava olakšice, odnosno posebne mjere iz člana 3. ove odluke klijentima s ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom periodu uredno izmiruju svoje obaveze prema LOK MKF.

Posebnim aktom će se utvrditi privremene mjere za klijente LOK MKF na području Republike Srpske, u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama mikrokreditnim organizacijama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 89/20).

Član 2.

Obaveze u smislu ove odluke su potraživanja LOK MKF od klijenta nastala po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate, naknade i ostali prateći troškovi koji nastaju po mikrokreditnim ugovorima.

Klijenti LOK MKF u smislu ove odluke su fizička ili pravna lica čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu obaveza značajno smanjeni kao posljedica utjecaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema LOK MKF.

Posebne mjere su mjere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja obaveza, restrukturiranja obaveza ili druge olakšice koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je LOK MKF odobrila klijentima radi oporavka od negativnih posljedica uticaja pandemije na kreditnu i otplatnu sposobnost klijenata LOK MKF, održivost njegovog poslovanja i poslovanja LOK MKF uz poduzimanje svih ostalih mjera uz upravljanje kreditnim rizikom.

Član 3.

LOK MKF može odobriti klijentima sljedeće posebne mjere:

a) moratorij, odnosno odgodu u otplati obaveza od najduže 6 mjeseci;

- b) uvođenje „grace“ perioda za otplatu obaveza u slučaju obaveze koja se otplaćuje anuitetno na period od najduže 12 mjeseci;
- c) produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno;
- d) produženje roka dospijea obaveze sa jednokratnim dospijecom na period od najduže 12 mjeseci;
- e) odobravanje dodatnog iznosa mikrokredita za potrebe prevazilaženja trenutnih poteškoća sa likvidnošću;
- f) prilagođavanje plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji odredi LOK MKF i
- g) druge mjere koje LOK MKF poduzima u cilju olakšanja servisiranja obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Posebne mjere iz stava 1. ovog člana mogu da uključe i druge modalitete prilagođavanja načina i dinamike otplate obaveza, primjerene olakšice i druge oblike podrške LOK MKF klijentima u okviru postojeće regulative.

U okviru posebnih mjera iz ovog člana, LOK MKF je dužna provoditi sve potrebne aktivnosti radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom i prilagodbe trenutnim i privremenim okolnostima u poslovanju, s ciljem stvaranja uslova za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom na održivost poslovanja klijenta.

Tretman posebnih mjera iz ovog člana mogu da imaju mjere koje je LOK MKF odobrila na osnovu pojedinačne analize kreditnog rizika ili rizika portfolia i/ili kreditnog proizvoda, sektorske strukture izloženosti, na osnovu kojih je procijenila da će odobrene mjere omogućiti u narednom periodu uredno izmirenje obaveza prema LOK MKF.

LOK MKF će odobravati posebne mjere samo klijentima iz člana 2. stav 2. ove odluke.

LOK MKF će objavljivati informacije o mogućim posebnim mjerama na svojoj službenoj web stranici.

U periodu trajanja posebnih mjera odobrenih na osnovu ove odluke ne uračunava se period eventualno ranije odobrenih posebnih mjera u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" (" Službene novine FBiH br. 22/20 i 37/20).

Član 4.

LOK MKF je dužna za klijente iz člana 2. stav 2. ove odluke definisati primjeren modalitet sa posebnim mjerama iz člana 3. ove odluke koji će omogućiti klijentima da u narednom periodu uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju obaveze prema LOK MKF.

Modalitet može sadržavati jednu ili kombinaciju posebnih mjera, na osnovu zahtjeva klijenta i pojedinačne kreditne analize, na osnovu kojih je LOK MKF procijenila da će odobrene mjere omogućiti klijentu da u narednom periodu uredno izmiruje svoje obaveze prema LOK MKF.

Ukoliko modalitet sadrži kombinaciju posebnih mjera iz člana 3. stav 1 tačka a) i b) ove odluke , LOK MKF će odobriti posebne mjere na period od najduže 12 mjeseci.

Primjenom posebnih mjera, u toku trajanja moratorija i ugovorenog "grace" perioda kao posebnih mjera, LOK MKF ne obračunava zateznu kamatu na iznos dospjelih potraživanja, a efektivna kamatna stopa i sve naknade mogu biti maksimalno 75% prethodno ugovorenih.

Prilikom ugovaranja posebnih mjera, LOK MKF ne može naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge, odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti .

Za promjene prvobitno ugovorenih uslova mikrokreditiranja, LOK MKF je u obavezi osigurati pismenu saglasnot ostalih ugovornih strana.

Član 5.

Moratorij, u smislu ove odluke, predstavlja odgodu plaćanja obaveza definisanih u članu 2. stav 1. ove odluke.

Moratorij kao posebna mjera u okviru modaliteta može se ugovarati u trajanju do 6 mjeseci.

U slučaju kada je LOK MKF odobrila privremeni moratorij na obaveze prije stupanja na snagu Odluke o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/20) , može ove klijente zadržati u kategoriji klasifikacije s pripadajućim postotkom rezerviranja i kategorizacijom (klasifikacijom) potraživanja u Centralnom registru kredita kod Centralne banke Bosne i Hercegovine (CRK) koji su bili na dan 29.02.2020. godine i zaustaviti brojač dana kašnjenja za vrijeme trajanja moratorija.

Nakon isteka perioda na koji je odobren privremeni moratorij, a u slučaju da se klijentu ne odobri druga posebna mjera (modalitet), rezerve za gubitke se formiraju u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/07) od datuma isteka moratorija, nastavljajući izračun broj dana kašnjenja zatečen na dan 29.02.2020. godine.

U slučaju kada je LOK MKF klijentu odobrila modalitet, rezerve za gubitke se formiraju u skladu sa metodologijom propisanom odlukom iz stava 2. ovog člana, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma potpisa aneksa ugovora po osnovu izmjene prvobitno ugovorenog otplatnog plana.

Član 6.

Posebne mjere LOK MKF može odobriti na osnovu pisanog zahtjeva klijenta, imajući u vidu nepovoljne ekonomske posljedice uzrokovane pandemijom.

Prije odobrenja posebnih mjera, LOK MKF će klijente upoznati sa mogućnostima korištenja istih, svim uslovima i efektima mjera u vidu ponude, a klijenti su dužni izjasniti se o ponudi i dostaviti prihvat ponude ako istu prihvataju.

LOK MKF je u obavezi osigurati potpunu dokumentovanost provedenih postupaka.

Zahtjevi za primjenu mjera iz člana 3. ove odluke mogu se podnositi LOK MKF do 31.12.2020. godine.

Član 7.

Prijedlog modaliteta sa jednom ili kombinacijom posebnih mjera na osnovu pojedinačne kreditne analize, po zahtjevu klijenta u okviru redovnog procesa praćenja potraživanja u kašnjenju, priprema se i podnosi na odobrenje u pravilu po propisanom Uputstvu za rad kreditnog odbora (LM-UP-004), osim za ovu svrhu određenih radnji i faza postupanja po posebnim uputstvima koja donosi direktor LOK MKF, odnosno nalogima koje izdaje izvršni direktor za kreditne operacije.

U primjeni odredbi ovog člana provode se mjere sistema internih kontrola kako su propisane Uputstvom navedenim u stavu 1. ovog člana.

Član 8.

Izvršni direktor za kreditne operacije LOK MKF dužan je izdati odgovarajuće naloge i upute te putem nadležnih organizacionih jedinica i odgovornih zaposlenika osigurati praćenje realizacije posebnih mjera, te vođenje posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjera iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe LOK MKF, kao i u svrhu nadzora koji obavlja Agencija za bankarstvo FBiH.

LOK MKF je dužna izvještavati Agenciju za bankarstvo FBiH o primjeni posebnih mjera u skladu sa formom i u rokovima koje će direktor Agencije naknadno propisati.

Član 9.

LOK MKF je u obavezi sa posebnom pažnjom pratiti promjene u vlastitom poslovnom modelu, likvidnosti i profilu rizika, te u skladu sa tim održavati adekvatan nivo i strukturu kapitala za pokriće svih rizika kojima je ili bi mogla biti izložena u nastalim okolnostima poslovanja.

Član 10.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na intranetu LOK MKF.

Član 11.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem " COVID -19" za klijente LOK Mikrokreditne fondacije Sarajevo u Federaciji Bosne i Hercegovine, broj :2986/03/20 od dana 10.04.2020. godine.

Broj: 6703/03/20

Sarajevo, 21.09.2020. godine

DIREKTOR

Elma Čardaklija-Bašić